

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys ry
PL 3000
90014 Oulun yliopisto
pply(at)pply.fi

27.12.2022

Limingan kunta
91900 Liminka
kunta(at)liminka

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellisen yhdistyksen lausunto Limingan Ekokorttelin asemakaavan muutos- ja laajennusehdotuksesta

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys (PPLY) on tutustunut Ekokorttelin asemakaavan muutos- ja laajennusehdotusvaiheen aineistoihin. Valitettavasti joudumme toteamaan, että hankkeen vaikutukset pesimä- ja muuttolinnustoon sekä niiden elinympäristöihin on selvitetty puutteellisesti. Selvitys ei tarjoa riittävästi tietoa, jotta sen pohjalta voitaisiin tehdä vastuullisia päätöksiä.

Kaavoitushankkeessa ei ole toteutettu lainkaan erillisiä luonto- tai linnustoselvityksiä maastossa. Alueen luonto- ja linnustoarvojen selvittäminen sekä kaavamutoksen vaikutusarviointi pohjautuu kokonaisuudessaan ainoastaan Laji.fi -tietokannasta löytyviin aineistoihin. Tietokantojen satunnaishavainnot ja muu kirjallinen materiaali saattavat tarjota kyllä tausta-aineistoa luontoselvityksille, sekä tukea hankkeiden vaikutusarviointeihin, mutta selvitykset ja vaikutusarvioinnit eivät voi kokonaisuudessaan pohjautua ainoastaan niihin. Kaavoitusprosessien yhteydessä on toteutettava aina myös luontoselvitykset maastotöineen, pelkästään olemassa olevan tiedon kerääminen ei riitä (tiedoksianto: BirdLife Suomi, suojelu- ja tutkimusjohtaja). Ekokorttelin asemakaavan muutosehdotuksessa osoitetaan sijainniltaan täsmällisesti rajattuja maankäyttöratkaisuja. Tällaisissa tapauksissa yksityiskohtaisilla luontoselvityksillä ja luontovaikutusten arvioinnilla on varmistettava, että kyseiset ratkaisut ovat toteuttamiskelpoisia (Mäkelä & Salo 2021). Asemakaavan muutoksen myötä rakentaminen mahdollistuisi myös aluerajauksen reunoilla, joten selvitykset pitää ulottaa myös riittävästi yli aluerajauksen, sillä rakentamisen suorat ja välilliset vaikutukset ulottuisivat myös rajauksen tuntumassa olevaan linnustoon sekä niiden elinympäristöihin.

Ehdotettu kaavamutosalue sekä sen ympäristö sijoittuvat kansainvälisesti tärkeiden (IBA; Important Bird and Biodiversity Areas), kansallisesti tärkeiden (FINIBA) sekä maakunnallisesti tärkeiden (MAALI) lintualueiden sisälle. Nämä alueet ovat erittäin tärkeitä linnustolle, sekä myös muulle luonnon monimuotoisuudelle. Alue on myös Maakuntakaavassa merkitty valtakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi, jossa erityisesti Limingan lakeuden ja Muhoksen peltoalueiden tärkeät linnuston muutonaikaiset kerääntymisalueet tulee turvata (Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaava 2016).

BirdLife Suomen ja PPLY:n omistaman Tiira.fi -havaintoaineiston perusteella Ekokorttelin asemakaavamutosehdotuksen rajausalueelta on useita toistuvia havaintoja äärimmäisen uhanalaisista (CR) ja erittäin uhanalaisista (EN) lintulajeista, joista osa kuuluu myös kiireellisesti suojeltavien lajien (ks. Ympäristöhallinto 2022) joukkoon. Lisäksi alueelta on havaittu useita vaarantuneita (VU) ja silmälläpidettäviä (NT) lintulajeja. Alueelta on havaittu myös runsaasti ns. direktiivilajeja (EU:n lintudirektiivin I-liite & EU:n lintudirektiivin muuttolinnut).

Luontokato on yksi aikamme suurimmista ongelmista ja sen pysäyttämiseen vaaditaan vastuullista päätöksentekoa myös kuntatasolla. Linnuston ja luonnon kansainvälinen tunnettavuus sekä luontomatkailu

ovat osa Limingan omaa 2022–2025 -kuntastrategiaa. Tämän strategian mukaan Limingan aluetta kehitetään virkistys- sekä lintumatkailualueena, ja kaavoituksessa pitäisi panostaa kestävyteen. Kestävä Liminka -ohjelman perusteella kunnan kehittämisessä pitäisi huomioida kestävän kehityksen periaatteet sekä luonnon kantokyky.

Edellä mainituista syistä tässä kaavahankkeessa alueen linnuston nykytila tulee selvittää perusteellisesti, jotta kaavoituksen myötä mm. rakentamisen alle ei jää esimerkiksi tärkeitä linnuston muutonaikaisia levähdys- ja kerääntymisalueita, uhanalaisten lajien pesimäalueita tai elinympäristöjä, eikä linnuston sekä luonnon monimuotoisuuden kannalta muitakaan tärkeitä alueita.

PPLY lausuu, että Ekokorttelin asemakaavan muutosehdotusta ei tule hyväksyä ennen kuin hankealueelle on tehty kunnolliset pesimälinnustokartoitukset sekä kevät- ja syysmuutontarkkailut ja laskentojen tulokset otettu huomioon kaavanmuutoksen laadinnassa ja vaikutusten arvioinnissa.

PPLY pitää myös erittäin huonona hallintotapana sitä, että mm. luontoselvitysten suunnittelun osallistamiseen tarkoitettu Osallistamis- ja arviointisuunnitelma (OAS) julkaistaan vasta kaavan ehdotusvaiheessa. Kaavatyön etenemisen vaiheet ovat hyvin sekavat.

Viitteet:

Mäkelä, K. & Salo, P. 2021. Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 47/2021.

Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaava 2016. <https://pohjois-pohjanmaa.fi/wp-content/uploads/2020/08/4544.pdf> [luettu 24.12.2022]

Ympäristöhallinto 2022. https://www.ymparisto.fi/fi-fi/luonto/lajit/lajien-suojelutyo/Kiireellisesti_suojeltavat_lajit [luettu 24.12.2022]

Seija Rannikko

PPLY:n puheenjohtaja

Ilkka Kivi

PPLY:n suojelutoimikunnan sihteeri